

14. september 2015

Analyse af kropsbårne hjælpemidler - Ishøj

Borger- og Socialservice overtog budgettet for kropsbårne hjælpemidler primo 2014.

Det øvrige hjælpemiddelområde henhører fortsat under Sundhed og Ældre, der dog også varetager enkelte kropsbårne hjælpemidler, nemlig arm- og benproteser, fodtøj og indlæg.

Samlet set for Ishøj Kommune er budgettet til hjælpemiddelområdet i 2015 og 2016 mere end 2 mio. kr. lavere end regnskab 2014. Dette giver et pres på at overholde budget på hjælpemiddelområdet, idet der fortsat er stor efterspørgsel på hjælpemidler.

Dette notat vil give en status på følgende:

- Indkøbsaftaler
- Kvalitetsstandarder
- Nøgletal
- Økonomi
- Tiltag

Hjælpemidler er efterspurgt

Der opleves en stigende efterspørgsel på hjælpemidler. For det første er der fokus på, at borgere skal være selvhjulpne og klare sig længere tid i egen bolig. Hjælpemidler kan være med til at sikre, at borgeren på trods af nedsat funktionsevne får en hverdag til at hænge sammen. For det andet er der fremstillet bedre hjælpemidler og teknologiudviklingen medfører, at der er udviklet effektive hjælpemidler, der kan gøre en forskel for den enkelte borger. Det vil sige, at selvom kommunen fortsat skal yde støtte til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel, så er der fordele ved at sikre, at borgeren får det bedste og mest driftssikre hjælpemiddel, idet der er et arbejdskraftbesparende potentiale ved en optimal tildeling af hjælpemidler. De rette hjælpemidler kan medvirke til at borgeren helt eller delvist kan opnå eller opretholde sin selvhjulpnehed, hvormed behovet for personlig og praktisk hjælp kan reduceres.

Status på indkøbsaftaler på specifikke hjælpemidler:

	Leverandøraftale Ja/Nej	Hvem er aftalen indgået med ?	Hvornår udløber aftalen ?
Optiske synshjælpe- midler	nej	Kommunikationscentret (regionen)	-
Stomi	ja	OneMed	31.05.2017
Kompressionsstrømper	ja	Sahva	31.10.2015
Brystproteser	Ja	Sahva	31.10.2015
Diabetes	ja	Mediq	31.12.2015
Parykker	nej		-
Ortoser/skinner	Ja	Sahva	31.10.2015
Bandager	ja	Sahva	31.10.2015
Urologi	Ja	OneMed	31.05.2017
Bleer / trusser	ja	Abena	31.11.2016

Ishøj og Vallensbæk kommuner indgår i et udbudsamarbejde med 6 andre vestegnskommuner. Der pågår pt. et EU-udbud af aftaler, der udløber i 2015. Ishøj Kommune har forhåbninger om, at der vil være en forbedret aftale efter endt udbud.

Vedr. optiske hjælpemidler, så er der indgået en aftale med kommunikationscentret i Hellerup, der henhører under regionen. Kommunikationscentret har den rette faglige kompetence til at anbefale et hjælpemiddel og kommunen plejer at følge kommunikationscentrets indstilling.

Kvalitetsstandarder

Kvalitetsstandarder vedrørende kropsbårne hjælpemidler forelægges Social- og Sundhedsudvalget oktober 2015 til politisk godkendelse i begge kommuner. Nedenstående tabel er en kort oversigt over serviceniveauet for kropsbårne hjælpemidler i Borgerservice, såfremt kvalitetsstandarderne godkendes.

	Serviceniveau ved godkendelse af forslag til kvalitetsstandarder
Optiske synshjælpe- midler	Bevilliges efter indstilling fra Center for Syn og Kommunikation eller Kennedy Center.
Stomi	Bevilliges efter lægelig anbefaling og indstilling.
Kompressionsstrømper	Som udgangspunkt bevilliges 1 par kompressionsstrømper eller kompressionshandsker og 1 skiftepar, da der er tale om vaskbart materiale. Udskiftning kan som udgangspunkt først ske efter minimum 12 måneder.
Brystproteser	Som udgangspunkt bevilliges 1 brystprotese. Udskiftning kan som udgangspunkt først ske efter minimum 12 måneder, medmindre særlige omstændigheder, herunder hygiejnemæssige forhold, taler for det.
Diabetes	<u>Diabetes 2</u> : Som udgangspunkt bevilliges maksimalt 150 teststrimler og 150 fingerprikker årligt.
Parykker	Som udgangspunkt bevilliges 1 paryk. Udskiftning kan som udgangspunkt først ske efter minimum 12 måneder, medmindre særlige omstændigheder, herunder hygiejnemæssige forhold, taler for det.
Ortoser/skinner	Som udgangspunkt 1 stk. årlig – dog efter behov (børn/vaskbart ma-

	teriale).
Bandager	Som udgangspunkt 1 bandage og 1 skiftebandage, da der er tale om vaskbart materiale. Udskiftning kan som udgangspunkt først ske efter minimum 12 måneder.
Urologi	Max. antal er fastsat på alle hjælpemidler under urologi.
Bleer / trusser	Bevilliges efter indstilling fra hjemmesygeplejerske, som foretager en individuel vurdering af borgerens behov.

Samlet set er området lovbestemt og reguleret af, at der allerede er nedjusteret til et minimumsniveau. Desuden er det ofte en læge eller en hjemmesygeplejerske, der har vurderet behovet og foretaget en indstilling. Der foretages som ofte en individuel vurdering af behovet med udgangspunkt i borgerens funktionsniveau.

Serviceniveauet er fastlagt via indkøbsaftaler, som Ishøj og Vallensbæk har indgået i samarbejde med de øvrige vestegnskommuner.

Endelig kan borgeren altid klage til Ankestyrelsen over en afgørelse. Ankestyrelsen kan give borgeren medhold i, at de har ret til et specifikt hjælpemiddel.

Nøgletal

Fra 2015 blev det besluttet i Borger- og Socialservice, at der skulle oprettes nye konti for at få udspecificeret forbruget på kropsbårne hjælpemidler, således at det vil være muligt at følge antallet af bevillinger på specifikke hjælpemidler og hermed få overblik over forbrugsmønstret.

I dette notat er der opgjort antal borgere, der har modtaget specifikke hjælpemidler indenfor 10 udvalgte områder både vedrørende forbrug og antal. Samtidig er der også en beskrivelse af, hvad et gennemsnitshjælpemiddel koster indenfor hvert område.

Antallet af borgere og tilhørende udgift er opgjort efter det kvartal, hvor fakturaen blev betalt. For det enkelte område blev den nye konto først oprettet midt i 1. kvartal, hvorfor der ikke er data for denne periode.

Optiske synshjælpemidler

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitsudgift pr. borger
1. kvartal 2015	6	26.438	4.406
2. kvartal 2015	12	87.280	7.273

Optiske hjælpemidler til synshandicappede mennesker omfatter både forstørrende optik, symptomafhjælpende optik, fx medicinske filterglas mv. Bevillinger til optiske synshjælpemidler varierer fra 345 til ca. 13.000 kr.

Stomi

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	241	692.877	2.875
2. kvartal 2015	69	421.287	6.106

Stomihjælpemidler bevilliges til borgere, der har anlagt stomi. Udgifterne til stomi varierer meget i pris og op til ca. 17.000 kr. for en bevilling.

Kompressionsstrømper

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	44	87.318	1.985
2. kvartal 2015	49	119.267	2.434

Kompressionsstrømper er specielt konstruerede strømper med indstrikkede omspundne gummi eller elastan tråde, som gør strømpen højelastik. Kompressionsstrømpen fremmer blodets tilbagestrømning til hjertet gennem sit cirkulære tryk og sin elasticitet.

Prisen på kompressionsstrømper kan være fra 100 til ca. 10.000 kr.

Brystproteser

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	11	25.398	2.309
2. kvartal 2015	11	27.388	2.490

Brystproteser er en hjælp til borgere, som mangler eller delvist mangler et bryst. Der kan bevilges del- eller helprotese mv. Udgifterne til brystproteser varierer fra ca. 200 til 5.500 kr.

Diabetes

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	242	282.977	1.169
2. kvartal 2015	269	320.233	1.190

Typiske hjælpemidler til personer med diabetes type I er testmateriale til måling af blodsukker, sprøjter, kanyler, insulinpumper og blodsukkermåleapparat mv. Til personer med diabetes type II bevilliges kun teststrimler og lancetter.

Udgifterne for enkelte bevillinger varierer fra 20 til ca. 10.000 kr.

Parykker

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	6	55.803	9.301
2. kvartal 2015	4	45.475	11.369

Der kan blive bevilget parykker til borgere med vansirende skaldethed. Udgiften til en paryk kan variere fra ca. 3.500 til ca. 32.000 kr. I særlige tilfælde kan bevilliges påsætning af hår.

Ortoser / skinner

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	-	-	-
2. kvartal 2015	10	226.675	22.668

En ortose er et hjælpemiddel, som sidder udenpå kroppen. En ortose kan bruges til mange forskellige problemstillinger, som smertelindring, korrektioner, understøtte funktioner eller skabe dynamiske funktioner. Ortosen kan være i forskellige størrelser og kan være alt fra en håndskinne i forbindelse med specifikke knoglebrud. Der bevilliges både mekaniske og elektroniske ortoser afhængig af det specifikke behov.

Ortoser kan variere i pris fra 300 til ca. 90.000 kr. pr. bevilling.

Bandager

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	2	7.853	3.927
2. kvartal 2015	8	52.658	6.582

Bandager er til borgere med behov for hjælp til øget blodcirkulation og smertelindring i bevægelige led. Herudover øger mobilitet og mindske ødemer.

Udgiften til bandager kan variere fra 1.600 til ca. 20.000 kr.

Urologi

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	-	-	-
2. kvartal 2015	48	153.075	3.189

Under urologi bevilliges hjælpemidler, der afhjælper borgere med urinvejslidelser. Der er typisk tale om katetre og urinposer samt tilbehør.

Udgifterne pr. bevilling indenfor urologi kan variere op til ca. 10.000 kr.

Bleer

	Antal borgere	Udgift	Gennemsnitspris
1. kvartal 2015	-	-	-
2. kvartal 2015	170	96.369	567

Bleer bevilliges til borgere med varig inkontinens. Herunder forefinder alm. bleer, dragter, trusser, stiklagener mv.

Udgiften til bleer varierer fra 14 kr. til ca. 1.000 kr. pr. bevilling.

Økonomistatus samlet

Aktuelt forbrug ultimo august er på kropsbårne hjælpemidler for Ishøj: 3,92 mio.

Budget til kropsbårne hjælpemidler Ishøj Kommune: 5,019 mio.

Der forventes med det nuværende forbrugsmønster i indeværende år et samlet merforbrug på 0,7 mio.

Tiltag

Med henblik på at forebygge yderligere udgiftspres vil Borger- og Socialservice følge budgettet meget nøje på kropsbårne hjælpemidler. Hver måned vil udgifterne blive belyst og drøft-

tet af ledelsen og medarbejdere i Borgerservice. Hvert kvartal vil der komme en redegørelse til Centerchef i Borger- og Socialservice.

I forhold til serviceniveauer har Ishøj Kommune som inspiration gjort brug af erfaringer fra andre kommuner. Borger- og Socialservice har udarbejdet serviceniveauer til politisk godkendelse i begge kommuner i oktober måned. Serviceniveauer tænkes i første omgang godkendt særligt for de hjælpemidler, der er i stærk udvikling og særligt udgiftstunge som f.eks. parykker/hårtransplantationer og støtte (ortoser) til bevægeapparatet. Herudover bliver der udarbejdet interne arbejdsgangsbeskrivelser.

Som arbejdsredskab skal hjælpemiddelbasen, der administreres af Socialstyrelsen bruges i højere grad. Hjælpemiddelbasen er et redskab for fagpersoner, og indeholder nyheder, principafgørelser, lovstof samt nøje beskrivelser af hjælpemiddeltyper, forhandlere, viden og metoder mv.

Herudover er der snitflader med regionen, der bevilger hjælpemidler til borgere i forbindelse med indlæggelse eller forløb på sygehus. Borgeren kan først ansøge om et hjælpemiddel efter serviceloven § 112 hos kommunen, når borgeren er færdigbehandlet på hospitalet.

Tiltag i Borger- og Socialservice for at modvirke yderligere merforbrug:

- Der indføres bevillingsloft, hvor sager + 30 t. kr. skal godkendes af ledelsen i Borgerservice
- Borgerservice foretager hver måned stikprøvekontrol af sager for kontrol af korrekt kontering og bevilling.
- Kvartalvis afrapportering til Centerchef.
- Borgerservice indgår i arbejdsgruppe om genudbud vedr. leverandør aftaler for de områder der varetages i Borgerservice.
- Kvalitetsstandarder forelægges Social- og Sundhedsudvalget for politisk godkendelse
- Der udarbejdes mere detaljerede arbejdsgange ultimo 2015.
- Der sikres sagsregistrering og kontering, der fremadrettet kan give billede af udvikling i pris og mængde (antal sager).

Opsamling:

Visitation til kropsbårne hjælpemidler er i høj grad styret af lovgivning samt de indkøbsaftaler, som Ishøj Kommune har indgået i samarbejde med de andre vestegnskommuner. Det er begrænset, hvor meget kommunen selv kan regulere gennem ændringer af serviceniveauer og kvalitetsstandarder.

Udfordringen er en øget efterspørgsel på kropsbårne hjælpemidler. Den teknologiske udvikling medfører, at hjælpemidler bliver teknisk bedre og i højere grad medvirker til at gøre borgeren mest mulig selvhjulpne og sikrer at borgeren i højere grad kan klare sig selv i eget hjem. Dette er en stor fordel for borgeren samtidigt med, at der er et arbejdskraftbesparende potentiale, idet borgeren i mindre grad vil have behov for plejetilbud.

Der er dog et stort fokus på effektive arbejdsgange og synlighed omkring udgifter til kropsbårne hjælpemidler, således at udgiftsniveauet kan følges tæt, og at der løbende bliver sikret at kommunen finder det rigtige hjælpemiddel til den billigst mulige udgift.

Thomas Paulsen, Tine Clausen og Claes Jakobsen 14-9-2015